
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

1875-1876

m

273

*Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.*

GELEIDENDE BRIEF.

N°. 1.

's GRAVENHAGE, den 19den October 1875.

Ingevolge 's Konings magtiging heb ik de eer U Hoog Edel Gestr., ter voldoening aan art. 44, tweede lid, van het Reglement op het beleid der regering van *Nederlandsch Indie*, afschriften te doen toekomen van:

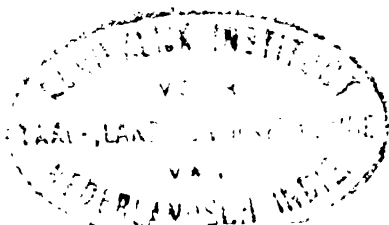
- 1°. eene suppletoire verklaring van den Sultan van *Deli*;
- 2°. de acten van verband en van bevestiging der vorsten van *Pontianak*, *Tajan*, *Simpang* (*Wester-afdeeling van Borneo*), *Sambalioeng* (*Zuider- en Oost-afdeeling van Borneo*) en *Madjene* (*Celebes*).

Deze stukken, die in de daarbij gevoegde nota's zijn toegelicht, zijn respectivelijk goedgekeurd en bekrachtigd bij de besluiten van den Gouverneur Generaal van *Nederlandsch Indie*, dd. 21 December 1873, n°. 35; 5 Mei 1873, n°. 27; 5 Junij 1875, n°. 5; 12 Maart 1875, n°. 59; 9 Februarij 1875, n°. 3; en 28 Februarij 1875, n°. 47.

De Minister van Kolonien,

W. VAN GOLTSTEIN.

Aan
den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

*Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.*

DELI.

(SUPPLETOIRE VERKLARING.)

N°. 2.

AFSCHRIFT.

SUPPLETOIRE VERKLARING.

Ik ondergeteekende, Sultan MAHMOED PERKASA ALAM van Deli, verbind mij opregtelijk tot het volgende:

Artikel één.

Ik erken de Europeanen en daarmede gelijkgestelden, alsmede alle Chinezen, benevens de Klingalezen en andere vreemdelingen voor zoo ver zij op de landbouwondernemingen in dienst zijn, voor regtstreeksche onderdanen van het Gouvernement van Nederlandsch Indie en onderworpen aan het gezag van den Gouvernements-vertegenwoordiger binnen het rijk van Deli.

Artikel twee.

Ik zal, wanneer onderdanen van het Gouvernement van Nederlandsch Indie misdrijven begaan in mijn rijk, hen uitleveren aan den vertegenwoordiger van het Gouvernement binnen het rijk van Deli.

Evenzoo zal ik ook uitleveren onderdanen van mijn rijk, wanneer zij hebben misdreven te zamen met onderdanen van het Gouvernement, om gezamenlijk met deze te worden te regt gesteld door de regters van het Gouvernement.

Gedaan te Deli, den 10den November 1872.

(Stempel en handteekening van den Sultan van Deli.)

Bij missive van 2 Mei 1873, n°. 1183/5, is door den

resident van Riouw medegedeeld dat de Sultan van Deli voornoemd zich bereid heeft verklaard de bovenstaande verklaring in dier voege te wijzigen dat art. 1 daarvan wordt gelezen als volgt:

„ Ik erken de Europeanen en daarmede gelijkgestelden, alsmede alle Chinezen *binnen mijn rijk*, benevens de Klingalezen en andere vreemdelingen, voor zoover zij op de landbouwondernemingen in dienst zijn, als regtstreeksche onderdanen van het Gouvernement van Nederlandsch Indie.”

Met bedoelde verklaring, gelijk zij aldus nader is gewijzigd, heeft de Nederlandsch-Indische Regering genoeg genomen, blijkens art. 1 van het besluit van een en twintig December achttien honderd drie en zeventig, nummer vijf en dertig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,
(w. g.) LOUDON.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,

De Algemeene Secretaris,
(w. g.) LEVYSOHN NORMAN.

Voor eensluidend afschrift.

De Gouvernements-Secretaris,
(get.) DE BLAAUW.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien
HENNY.

Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.

DELI.

(NOTA VAN TOELICHTING.)

N°. 3.

NOTA VAN TOELICHTING betreffende de sup-
pletoire verklaring van den Sultan van Deli
dd. 10 November 1872.

Artikel 21 van het contract, den 1sten Februarij 1858
met den Sultan van Siak en onderhoorigheden gesloten, (1)
luit als volgt:

» De Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen,
de personen in dienst van het Nederlandsch-Indisch Gou-
vernement, onverschillig van welken landaard die mogen
zijn, gevestigd binnen het rijk van Siak Srie Indrapoera
en onderhoorigheden, en verder alle personen, zonder on-
derscheid van herkomst, gevestigd binnen de grenzen der
etablissemten van het Nederlandsch-Indisch Gouverne-
ment, staan onder het onmiddellijk gezag van den resident
van Riouw (2) of zijnen vervanger.

» Het Gouvernement van Nederlandsch Indie zal overi-
gens bevoegd zijn om, zoodra het daartoe verlangt over
te gaan, de vreemde Oosterlingen binnen het rijk gevestigd,
dan wel een of meer landaarden daaronder, te verklaren

(1) Gedrukte stukken der Tweede Kamer, 1858—1859. — XXII.

(2) Hiervoor is, sedert het Indisch besluit van 15 Mei 1873, n°. 13,
(Indisch Staatsblad n°. 81), de resident der Oostkust van Sumatra in de
plaats gekomen.

tot zijne onderdanen, staande onder het onmiddellijk gezag
van den resident van Riouw (2) of zijnen vervanger.

Van de bevoegdheid, aan het slot van het artikel om-
schreven, heeft de Indische Regering gebruik gemaakt om,
bij ordonnantie van 29 Januarij 1863 (Indisch Staatsblad
n°. 11), de Chinezen in Siak en onderhoorigheden tot
regtstreeksche onderdanen van het Nederlandsch-Indisch
Gouvernement te verklaren.

Ten einde deze ordonnantie, die aanvankelijk vooral
bestemd was om in eigenlijk Siak te werken, ook naar
behooren te kunnen toepassen in Deli, waar zich steeds
meer Europeanen en vreemde Oosterlingen vestigden, is
het in 1872 wenschelijk voorgekomen om den Sultan van
Deli de suppletoire verklaring (3) te doen afleggen, die
thans aan de Staten-Generaal wordt overgelegd.

Bij die verklaring is erkend, dat niet alleen de Europeanen
en Chinezen in geheel Deli, maar ook de andere Oostersche
immigranten, voor zoover zij op de landbouwondernemingen
in dienst zijn, onder de regtsmagt van het Nederlandsch-
Indisch Gouvernement staan.

De regtspraak over de Europeanen wordt thans be-
heerscht door art. 118 en art. 150 in verband met art. 108
van het Indisch reglement op de regterlijke organisatie;
de regtspraak over de genoemde vreemde Oosterlingen door
de ordonnantie van 25 Februarij 1874 (Indisch Staatsblad
n°. 67).

(3) Zij sluit zich aan de verklaring, den 22sten Augustus 1862 door
den Sultan afgelegd. (Gedrukte stukken der Tweede Kamer, 1865—1866. —
117, n°. 6.)

*Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.*

PONTIANAK.

(ACTEN VAN BEVESTIGING EN VAN VERBAND.)

N°. 4.

AFSCHRIFT.

ACTE VAN BEVESTIGING van den Sultan
van Pontianak.

Nademaal, in de plaats van den op 22 Augustus 1872 overleden Sultan van Pontianak (residentie Wester-afdeeling van Borneo) SJARIEF HAMID, op den daaraanvolgenden dag is opgetreden de aangewezen troonsopvolger in dat rijk SJARIEF YOESOEF PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA;

En aangezien SJARIEF YOESOEF PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA voornoemd op laatstgenoemden datum in handen van mij, mr. J. C. J. VAN DER SCHALK, resident der Wester-afdeeling van Borneo, plegtig heeft beëdigd en ten mijnen overstaan geteekend en bezegeld de aan deze acte gehechte schriftelijke verbindtenis;

Zoo wordt voornoemde SJARIEF YOESOEF PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA bij deze door mij, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, in naam en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement, plegtig bevestigd in zijne waardigheid van Sultan van Pontianak en zulks onder den naam en den titel van Sultan SJARIEF YOESOEF.

Ten blijke waarvan hem van deze acte, zoomede van de bovenbedoelde door hem aangegane schriftelijke verbindtenis, nadat die stukken zullen zijn voorzien van het bewijs van goedkeuring en bekrachtiging van den Gouverneur-Generaal, een exemplaar zal worden uitgereikt.

Aldus gedaan te Pontianak op den derden Maart 1800 drie en zeventig.

De resident der Wester-afdeeling van Borneo,
(w. g.) J. C. J. VAN DER SCHALK.

In tegenwoordigheid van ons:

(w. g.) FRAPPIER.

(w. g.) MARINKELLE.

(w. g.) KLAUS.

(w. g.) FABIUS.

In kennisse van mij,

De secretaris der residentie Wester-afdeeling van Borneo,
(w. g.) VAN STEENBERGEN.

Deze acte van bevestiging is goedgekeurd en bekrachtigd op heden den vijfden Mei van het jaar achttien honderd drie en zeventig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,
(w. g.) J. LOUDON.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,

De Algemeene Secretaris,
(w. g.) LEVYSSOHN NORMAN.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,
(get.) DE BLAAUW.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,
HENNY.

AFSCHRIFT.

ACTE VAN VERBAND

Ik, SJARIEF YOESOEF PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA, Sultan van Pontianak, beloof plegtiglijk:

dat ik aan den Koning der Nederlanden, en aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie als 's Konings vertegenwoordiger in deze gewesten, gehouwen getrouw zal zijn en het rijk van Pontianak, dat mij in leen is afgestaan en als zoodanig door mij wordt aangenomen, met allen ijver, oplettenheid en toewijding voor en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement zal besturen, overeenkomstig de instellingen en wetten des rijks en met stipte inachtneming van de bepalingen, vervat in de met mijne voorgangers gesloten overeenkomsten;

dat ik ten allen tijde bereid zal zijn mij met het Nederlandsch-Indisch Gouvernement te verstaan omtrent punten, bij die overeenkomsten niet voorzien, en die nader blijken mogten in het belang van land en volk regeling te behoeven;

dat ik alles zal aanwenden wat tot heil en voordeel van mijn rijk kan strekken;

dat ik niets met raad of daad zal doen, wat in het nadeel van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement of van zijne onderhoorigen zal zijn, noch zal gedoogen dat zulks door anderen worde gedaan, maar dat ik integendeel, ingeval mij zoodanige daden mogten ter oore komen, deze naar mijn beste vermogen afweren en daarvan kennis geven zal aan den resident der Wester-afdeeling van Borneo of aan den meest nabij zijnden ambtenaar van het Gouvernement;

dat ik wijders alle verbindtenissen, voortvloeiende uit de tusschen het Nederlandsch-Indisch Gouvernement en mijne voorgangers gesloten overeenkomsten, heilig en getrouw zal nakomen, en voorts alles zal doen wat een getrouw en eerlijk vorst en leenman betaamt.

Deze verklaring heb ik met eede bevestigd, bezegeld en onderteekend, ten overstaan van mr. J. C. J. VAN DER SCHALK, resident der Wester-afdeeling van Borneo, en in bijzijn van mijnen rijksgroote PANGERAN BANDAHARA SJARIEF ABDOER RAHMAN ALKADRIE, die hunne handteekeningen mede hieronder gesteld hebben.

Pontianak, den 23 Augustus 1872.

(w. g.) J. C. J. VAN DER SCHALK.

De ommestaande acte van verband is goedgekeurd en bekrachtigd op heden den vijfden Mei van het jaar achtien honderd drie en zeventig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,

(w. g.) J. LOUDON.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,

De Algemeene Secretaris,

(w. g.) LEVYSSOHN NORMAN.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(get.) DE BLAAUW.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

HENNY.

Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.

TAJAN.

(ACTEN VAN BEVESTIGING EN VAN VERBAND.)

N°. 5.

AFSCHRIFT.

ACTE VAN BEVESTIGING van den vorst van
Tajan.

Nademaal, in de plaats van den op den 23sten November 1873 overleden vorst van Tajan, HADJIE ANOEM PAKOE NEGARA SOERIA KESOEMA, in eene op den 30sten November 1873 ter hoofdplaats van het rijk Tajan met de rijksgrouten, de hoofden en de bevolking door den resident der Wester-afdeeling van Borneo gehouden vergadering, eenstemmig tot opvolger van den overleden vorst is verkozen diens broeder PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA;

Enaangezien PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA voornoemd, op heden den tweeden Junij des jaars achttien honderd vier en zeventig, in handen van mij C. KATER, resident der Wester-afdeeling van Borneo, plegtig heeft beëdigd en ten mijnen overstaan heeft bezegeld en onderteekend de aan deze acte gehechte schriftelijke verbindtenis;

Zoo wordt voornoemde PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA bij deze door mij, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, in naam en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement plegtig bevestigd in zijne waardigheid van vorst van Tajan, en zulks onder den naam en titel van Panembahan ADIE NINGRAT.

Ten blijke waarvan hem van deze acte, zoomede van de bovenbedoelde door hem aangegane schriftelijke verbindtenis, nadat de stukken zullen zijn voorzien van het bewijs van goedkeuring en bekrachtiging van den Gouverneur-Generaal, een exemplaar zal worden uitgereikt.

Aldus gedaan te Tajan, ten dage en jare voorschreven.

De resident der Wester-afdeeling van Borneo,

(w. g.) C. KATER.

In tegenwoordigheid van ons C. L. DE VRIES, controleur van Tajan, en HADJIE MOHAMAD SAID, panghoeloe der afdeeling Tajan.

(w. g.) C. L. DE VRIES.

ACTE VAN VERBAND.

Ik, PANGERAN RATOE PAKOE NEGARA, vorst van Tajan, beloof plegtiglijk:

dat ik aan den Koning der Nederlanden, en aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie als 's Konings vertegenwoordiger in deze gewesten, gehouw en getrouw zal zijn, en het rijk van Tajan, dat mij in leen is afgestaan en als zoodanig door mij wordt aangenomen, met allen ijver, oplettenheid en toewijding voor en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement zal besturen, overeenkomstig de wetten en instellingen des rijks en met stipte inachtneming van de bepalingen, vervat in de met mijne voorgangers gesloten overeenkomsten;

N°. 82. 5.

dat ik ten allen tijde bereid zal zijn mij met het Nederlandsch-Indisch Gouvernement te verstaan omtrent punten, bij die overeenkomsten niet voorzien, en die nader blijken mogten in het belang van land en volk regeling te behoeven;

dat ik alles zal aanwenden wat tot heil en voordeel van mijn rijk kan strekken;

dat de zetel van mij, als vorst van Tajan, is te Rajang en dat ik zonder overleg met het Gouvernement dien zetel niet zal verplaatsen;

dat ik niets met raad of daad zal doen, wat in het nadeel van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement of van zijne onderhoorigen zal zijn, noch zal gedoogen dat zulks door anderen worde gedaan, maar dat ik integendeel, ingeval mij zoodanige daden mogten ter oore komen, deze naar mijn beste vermogen afweren en daarvan kennis geven zal aan den resident der Wester-afdeeling van Borneo of aan den meest nabij zijnden ambtenaar van het Gouvernement;

dat ik wijders alle verbindtenissen, voortvloeiende uit de tusschen het Gouvernement en mijne voorgangers gesloten overeenkomsten, heilig en getrouw zal nakomen, en voorts alles zal doen wat een getrouw en eerlijk vorst en leenman betaamt.

Ik beloof met ernst en een oprecht hart na te leven al hetgeen in dit geschrift is vervat, even als mijne voorgangers reeds met het Gouvernement zijn overeengekomen.

Deze verklaring heb ik met eede bevestigd, bezegeld en onderteekend, ten overstaan van C. KATER, resident der Wester-afdeeling van Borneo, en C. L. DE VRIES, controleur van Tajan.

Geschreven te Tajan op Dingsdag den 2den Junij des jaars 1874, zijnde de 17de dag der maand Rabi'el achier des jaars 1291 der Mohammedaansche tijdrekening.

(w. g.) C. KATER.

(w. g.) C. L. DE VRIES.

Vorenstaande acten van verband en van bevestiging zijn goedgekeurd en bekrachtigd op heden den vijfden Junij des jaars achttien honderd vijf en zeventig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,

(w. g.) VAN LANSBERGE.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,

De Algemeene Secretaris,

(w. g.) LEVYSSOHN NORMAN.

Voor eensluidende afschriften,

De Gouvernements-Secretaris,

(get.) DE BLAAUW.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien

HENNY.

*Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.*

SIMPANG.

(ACTEN VAN BEVESTIGING EN VAN VERBAND.)

N°. 6.

AFSCHRIFT.

**ACTE VAN BEVESTIGING van den vorst van
Simpang.**

Nademaal, in de plaats van den op den 10den Maart 1872 overleden vorst van Simpang, Panembahan KOESOEMA NINGRAT, in eene op den 1sten Mei 1873 ter hoofdplaats van het rijk Simpang met de rijksgrooten, de hoofden en de bevolking door den resident der Wester-afdeeling van Borneo gehouden vergadering, eenstemmig tot opvolger van den overleden vorst is verkozen diens derde wettige zoon, met name GOESTI PANDJI;

En aangezien GOESTI PANDJI voornoemd, op heden den zes en twintigsten September des jaars achttien honderd vier en zeventig, in handen van mij C. KATER, resident der Wester-afdeeling van Borneo, plegtig heeft beëdigd en ten mijnen overstaan heeft bezegeld en onderteekend de aan deze acte gehechte schriftelijke verbindtenis;

Zoo wordt voornoemde GOESTI PANDJI bij deze door mij, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, in naam en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement plegtig bevestigd in zijne waardigheid van vorst van Simpang, en zulks onder den naam en titel van Panembahan SOERIA NINGRAT.

Ten blijke waarvan hem van deze acte, zoomede van de bovenbedoelde door hem aangegane schriftelijke verbindtenis, nadat de stukken zullen zijn voorzien van het bewijs van goedkeuring en bekrachtiging van den Gouverneur-Generaal, een exemplaar zal worden uitgereikt.

Aldus gedaan te Simpang ten dage en jare voorschreven.

De resident der Wester-afdeeling van Borneo,
(w. g.) KATER.

In tegenwoordigheid van GOESTI AGOES, 2den regent van Simpang, RADEN BRAIM, den posthouder van Soekadana, en den chatib TAMAN.

Vorenstaande acte van bevestiging is goedgekeurd en

bekrachtigd op heden den twaalfden Maart des jaars een duizend acht honderd vijf en zeventig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,
(w. g.) J. LOUDON.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,
De Algemeene Secretaris,
(w. g.) LEVYSSOHN NORMAN.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,
(get.) DE BLAAUW.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,
HENNY.

AFSCHRIFT.

ACTE VAN VERBAND.

Ik, GOESTI PANDJI, vorst van Simpang, beloof plegtiglijk:

dat ik aan den Koning der Nederlanden, en aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie als 's Konings vertegenwoordiger in deze gewesten, gehouwen en getrouw zal zijn, en het rijk van Simpang, dat mij in leen is afgestaan en als zoodanig door mij wordt aangenomen, met allen ijver, oplettendheid en toewijding voor en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement zal besturen overeenkomstig de instellingen en wetten des rijks en met stipte inachtneming van de bepalingen, vervat in de met mijne voorgangers gesloten overeenkomsten;

dat ik ten allen tijde bereid zal zijn mij met het Nederlandsch-Indisch Gouvernement te verstaan omtrent punten, bij die overeenkomsten niet voorzien, en die nader blijken mogten in het belang van land en volk regeling te behoeven;

dat ik alles zal aanwenden wat tot heil en voordeel van mijn rijk kan strekken;

dat ik niets met raad of daad zal doen wat in het nadeel van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement of van zijne onderhoorigen zal zijn, noch zal gedooogen dat zulks door anderen worde gedaan, maar dat ik integendeel, ingeval mij zoodanige daden mogten ter oore komen, deze naar mijn beste vermogen afweren en daarvan kennis geven zal aan den resident der Wester-afdeeling van Borneo of aan den meest nabij zijnden ambtenaar van het Gouvernement;

dat ik wijders alle verbindtenissen, voortvloeiende uit de tusschen het Nederlandsch-Indisch Gouvernement en mijne voorgangers gesloten overeenkomsten, heilig en getrouw zal nakomen, en voorts alles zal doen wat een getrouw en eerlijk vorst en leenman betaamt.

Deze verklaring heb ik met eede bevestigd, bezegeld en onderteevend, ten overstaan van C. KATER, resident der Wester-afdeeling van Borneo, en in bijzijn van GOESTI AGOES, 2den regent van Simpang, RADEN BRAIM, den posthouder van Soekadana en den chatib TAMAN, op heden den zes en twintigsten September des jaars 1800 vier en zeventig.

(w. g.) KATER.

Vorenstaande acte van verband is goedgekeurd en bekrachtigd op heden den twaalfden Maart des jaars een duizend acht honderd vijf en zeventig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,

(w. g.) J. LOUDON.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,

De Algemeene Secretaris,

(w. g.) LEVYSSOHN NORMAN.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(get.) DE BLAAUW.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

HENNY.

*Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.*

SAMBALIOENG.

(ACTEN VAN BEVESTIGING EN VAN VERBAND.)

N°. 7.

AFSCHRIFT.

**ACTE VAN BEVESTIGING van den vorst van
Sambalioeng.**

Nademaal, in de plaats van den op den zevenden Augustus achttien honderd negen en zestig overleden vorst van Sambalioeng (residentie Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo) Sultan MOHAMAD ASIEK SJARIEF OEDIN, overeenkomstig de instellingen des rijks, tot vorst van Sambalioeng is verkozen de neef van den overleden vorst, met name RADJA MOEDA, oudste wettige zoon van den voorlaatsten Sultan MOHAMAD HADI DJALAL OEDIN;

En aangezien RADJA MOEDA voornoemd, op heden den vijftienden September des jaars achttien honderd drie en zeventig, in handen van mij GUILLAUME GERARD DE VILLENEUVE, adsistent-resident van Koetei en de Oostkust van Borneo, handelende op last van den resident der Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, plegtig heeft beëdigd en ten mijnen overstaan geteekend en bezegeld de aan deze acte gehechte schriftelijke verbindtenis;

Zoo wordt voornoemde RADJA MOEDA, onder den naam van MOHAMAD ADIL DJALAL OEDIN, door mij, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, in naam en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement plegtig bevestigd in zijne waardigheid van vorst van Sambalioeng.

Ten blijke waarvan hem van deze acte, zoomede van de bovenbedoelde door hem aangegane schriftelijke verbindtenis, nadat die stukken zullen zijn voorzien van het bewijs van goedkeuring en bekrachtiging van den Gouverneur-Generaal, een exemplaar zal worden uitgereikt.

Aldus gedaan te Sambalioeng, ten dage en jare voorschreven.

*De adsistent-resident van Koetei en de Oostkust van
Borneo, handelende op last van den resident der
Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo.*

(w. g.) G. G. DE VILLENEUVE.

In tegenwoordigheid van SOELLANG RADJA MOEDA, mantrie, aanstaanden troonsopvolger; — SOELEMEN MA-

HARADJA DINDA, mantrie; — SIE OESOEP MANTRIE JAMAS LARONA POENGAWA, mantrie; — SAMAILA WANGSA PATIE, mantrie; — BOETO BASSAR PANDJAGOEROE, mantrie; en MOHAMAT ARSJAD CHALIFA.

ACTE VAN VERBAND.

Ik, MOHAMAD ADIL DJALAL OEDIN, vorst van Sambalioeng, beloof plegtiglijk:

dat ik aan den Koning der Nederlanden, en aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie als 's Konings vertegenwoordiger in deze gewesten, gehouwen en getrouw zal zijn, en het rijk van Sambalioeng, dat mij in leen is afgestaan en als zoodanig door mij wordt aangenomen, met allen ijver, oplettendheid en toewijding voor en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement zal besturen overeenkomstig de instellingen en wetten des rijks en met stipte inachtneming der bepalingen, vervat in de met mijne voorgangers gesloten overeenkomsten;

dat ik ten allen tijde bereid zal zijn mij met het Nederlandsch-Indisch Gouvernement te verstaan omtrent punten bij die overeenkomsten niet voorzien en die nader blijken mogten in het belang van land en volk regeling te behoeven;

dat ik alles zal aanwenden wat tot heil en voordeel van mijn rijk kan strekken;

dat ik niets met raad of daad zal doen wat in het nadeel van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement of zijne onderhoorigen zal zijn, noch zal gedoogen dat zulks door anderen worde gedaan, maar dat ik integendeel, ingeval mij zoodanige daden mogten ter oore komen, deze naar mijn beste vermogen afweren en daarvan kennis geven zal aan den resident der Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo of aan den meest nabij zijnden ambtenaar van het Gouvernement;

dat ik wijders alle verbindtenissen, voortvloeiende uit de tusschen het Nederlandsch-Indisch Gouvernement en mijne voorgangers gesloten overeenkomsten, heilig en getrouw zal nakomen, en voorts alles zal doen wat een getrouw en eerlijk vorst en leenman betaamt.

Deze verklaring heb ik met eede bevestigd, bezegeld en onderteekend, ten overstaan van den adsistent-resident van Koetei en de Oostkust van Borneo, handelende op last van den resident der Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, en in het bijzijn van mijne rijksgrouten: SOELLANG RADJA MOEDA, SOELEMEN MAHARADJA DINDA, SIE OESOEP

MANTRIE JAMAS LARONA POENGAWA, SAMAILA WANGSA PATIE, BOETO BASSAR PANDJAGOEROE en MOHAMAT ARSJAD CHALIFA, die mede hunne handteekeningen hieronder gesteld hebben.

De vorst van Sambalioeng,

(Hier stond de handtekening in Arabische karakters.)

Ten overstaan van mij, assistent-resident van Koetei en de Oostkust van Borneo, handelende op last van den resident der Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo.

(w. g.) G. G. DE VILLENEUVE.

In bijzijn van: SOELLANG RADJA MOEDA, SOELEMAN MAHARADJA DINDA, SIE OESOEP MANTRIE JAMAS LARONA POENGAWA, SAMAILA WANGSA PATIE, BOETO BASSAR PANDJAGOEROE en MOHAMAT ARSJAD CHALIFA.

Bovenstaande acten van verband en van bevestiging zijn goedgekeurd en bekrachtigd op heden den negenden Februarij des jaars achttien honderd vijf en zeventig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,
(w. g.) LOUDON.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,
De Algemeene Secretaris,

(w. g.) LEVYSSOHN NORMAN.

Voor eensluidende afschriften,

De Gouvernements-Secretaris,

(get.) H. SEMLER.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,
HENNY.

*Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.*

MADJENE.

(ACTEN VAN BEVESTIGING EN VAN VERBAND.)

N°. 8.

AFSCHRIFT.

**ACTE VAN BEVESTIGING van den vorst van
Madjene.**

Nademaal, in de plaats van den in Augustus 1874 door den hadat en het volk van Madjene afgezeten vorst van dat rijk SANGGANIJA, overeenkomstig de instellingen van Madjene tot vorst van dat rijk verkozen is de prins SANGKILANG.

En aangezien genoemde SANGKILANG, op heden Woensdag den tweeden December des jaars 1800 vier en zeventig (overeenkomende met den twee en twintigsten van de maand Sjawal van het jaar 1200 een en negentig der Mohammedaansche tijdrekening), in handen van mij, gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, plegtig heeft beëdigd en ten mijnen overstaan geteekend en bezegeld de schriftelijke verbindtenis, bedoeld in de derde alinea van artikel twee en twintig van het op den 14den December 1867 tusschen het Nederlandsch-Indisch Gouvernement en zijn voorganger en den hadat van Madjene gesloten contract:

Zoo wordt voornoemde SANGKILANG bij deze door mij, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie in naam en van wege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement, plegtig bevestigd, in zijne waardigheid van vorst van Madjene.

Ten blijke waarvan hem van deze acte, zoomede van de bovenbedoelde door hem aangegane schriftelijke verbindtenis, nadat die stukken zullen voorzien zijn van het bewijs van goedkeuring en bekrachtiging van den Gouverneur-Generaal, een exemplaar zal worden uitgereikt.

Aldus gedaan te Makassar ten dage en jare voorschreven.

De gouverneur van Celebes en onderhoorigheden,

(w. g.) BAKKERS.

In tegenwoordigheid van ons:

(w. g.) VON BELOW.

” HOFSTEDE.

” A. LIGTVOET.

” J. BENSBACH.

” ABDUL HOESAIN.

” LA DOLO.

” MOEHAMMAD ARASAD.

ACTE VAN VERBAND.

Ik, SANGKILANG, in de plaats van den in Augustus 1874 afgezeten vorst SANGGANYA, door den hadat van het rijk van Madjene overeenkomstig de landsinstellingen tot vorst van dat rijk verkozen, verbind mij plegtig om:

1°. even als mijn voorganger het Gouvernement van Nederlandsch Indie als mijnen opperheer, en de door hetzelfde over mij gestelde magten als mijne overheid, allen verschuldigden eerbied, gehoorzaamheid en hulp te bewijzen;

2°. de door mijnen voorganger in het op den 14den December 1867 met het Nederlandsch-Indisch Gouvernement gesloten contract aangegane verplichtingen getrouw na te komen; en

3°. den vrede met mijne naburen te handhaven.

Ten blijke waarvan ik, ter voldoening aan het bepaalde bij artikel twee en twintig van gemeld contract, op heden Woensdag den tweeden December des jaars 1800 vier en zeventig (overeenkomende met den twee en twintigsten der maand Sjawal van het jaar 1200 een en negentig der Mohammedaansche tijdrekening), deze acte van verbindtenis in handen van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, als vertegenwoordigende ten deze het Gouvernement van Nederlandsch Indie, plegtig beëdigd, en met mijn zegel en mijne handteekening bekrachtigd heb.

Aldus ten dage voorschreven te Makassar gedaan, geteekend en bezworen door mij

(Handteekening van den vorst.)

Ten overstaan van mij,

De gouverneur van Celebes en onderhoorigheden,

(w. g.) BAKKERS.

In tegenwoordigheid van ons:

(w. g.) VON BELOW.

” HOFSTEDE.

” A. LIGTVOET.

” J. BENSBACH.

” ABDUL HOESAIN.

” LA DOLO.

” MOEHAMMAD ARASAD.

De bovenstaande acten van bevestiging en van verband zijn goedgekeurd en bekrachtigd op heden den acht en twintigsten Februarij des jaars achttien honderd vijf en zeventig.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,

(w. g.) LOUDON.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal,

De Algemeene Secretaris,

(w. g.) LEVYSSOHN NORMAN.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(get.) H. SEMLER.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

HENNY.

Overeenkomsten met inlandsche vorsten in den
Oost-Indischen Archipel.

PONTIANAK, TAJAN, SIMPANG,
SAMBALIOENG, MADJENE.

(NOTA VAN TOELICHTING.)

N°. 9.

NOTA VAN TOELICHTING betreffende de acten van bevestiging van de vorsten van Pontianak, Tajan, Simpang, Sambalioeng en Madjene.

De optreding van nieuwe vorsten in de landschappen Pontianak, Tajan, Simpang (Wester-afdeeling van Borneo), Sambalioeng (Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo) en Madjene (Celebes) heeft aanleiding gegeven tot het passeren der vijf acten van verband, en tot de uitreiking der vijf acten van bevestiging (in hoofdzaak gelijkloidend), welke zijn overgelegd, omdat het de gewoonte is geworden om ook van dergelijke stukken — hoezeer zij in de bestaande politieke verhouding van het Gouvernement tot de inlandsche vorsten geene wijziging brengen — aan de Staten-Generaal mededeeling te doen.

Enkele aantekeningen betreffende de genoemde landschappen en hunne vorsten mogen hier eene plaats vinden.

Pontianak. In 1772 landde op de plek, waar thans de hoofdplaats Pontianak zich bevindt, de Arabier SJARIEF ABDOEL RAHMAN BIN HOESIN ALKADRIE, zoon van den rijksbestierder van Mampawah, vergezeld van eenige volgelingen en gelukzoekers.

SJARIEF ABDOEL wist spoedig eene menigte kooplieden uit Mampawah en Sambas om zich heen te verzamelen, terwijl vele Chinezen, door onlusten in Sambas verdreven, zich daar ter plaatse vestigden en door hun handel veel bijbragten tot den bloei van het jonge rijk.

In 1778 erkende de Oost-Indische Compagnie SJARIEF ABDOEL als Sultan van Pontianak, waarop den 5den Julij 1779 eene overeenkomst met hem werd aangegaan.

Veranderde tijdsomstandigheden maakten het noodig in 1856 eene nieuwe overeenkomst (1) met den toen opgetreden Sultan SJARIEF HAMID te sluiten.

SJARIEF HAMID (de vierde Sultan van Pontianak) overleed in Augustus 1872, waarna zijn zoon, de in de overgelegde acte genoemde SJARIEF YOESOEUF, hem opvolgde.

Tajan. In 1822 deed de Sultan van Pontianak afstand van zijne twijfelachtige regten op dit rijk, waarna de Indische Regering met den vorst van Tajan, wien de titel van Panembahan verleend werd, een verdrag sloot.

(1) Gedrukte stukken der Tweede Kamer, 1857—1858, XXXV, n°. 3.

Met zijne opvolgers zijn later nieuwe contracten gesloten, op 8 November 1828 en 5 April 1855.

De in 1873 overleden vorst was de ondertekenaar van het laatstgenoemd contract.

Simpang. Dit thans zeer ondeduidend rijkje, behoorende tot de residentie Westerafdeeling van Borneo, wordt begrensd ten noorden door Koeboe en Meliouw, ten oosten door Matan, ten zuiden door Soekadana en ten westen door Koeboe en de Chinesche Zee.

De laatstelijk door de bevolking gekozen en door de Indische Regering bevestigde vorst is de derde zoon van den in 1872 overleden Panembahan KESOEMA NINGRAT, met wien de overeenkomst van 5 Julij 1861 gesloten werd, welke in der tijd aan de Staten-Generaal is medegedeeld. (2)

Sambalioeng. Dit landschap, gelegen aan de Oostkust van Borneo, is een van de zogenaamde Berousche rijken, welke door een der vroegere Sultans van Bandjermasin aan het Nederlandsch-Indisch Gouvernement zijn afgestaan. Het wordt begrensd: ten noorden door Goenoeng-Taboer, ten oosten door straat Makassar en ten zuiden en westen door Koetei.

Sedert de Indische Regering er in geslaagd is den zee-roof, die vroeger aldaar de voornaamste bron van bestaan uitmaakte, te onderdrukken, is de bevolking zeer in bloei vooruitgegaan.

Het laatst met Sambalioeng gesloten contract dagteekent van 4 November 1850. De vorst, die het ondertekende, MOHAMAD ASIEK SJARIEF OEDIN, overleed in 1869. Geruimen tijd ontbrak de gelegenheid om zijn opvolger van bestuurswege in het gezag te bevestigen.

Madjene. De aanleiding tot de optreding van een nieuwen vorst was, zoo als uit de overgelegde acten blijkt, gelegen in de vervallenverklaring van den vorigen vorst door den hadat van Madjene.

In zijne plaats werd door dat ligchaam een nieuwe vorst gekozen, krachtens art. 22 van de overeenkomst den 14den December 1867 tusschen het Nederlandsch-Indisch Gouvernement en Madjene gesloten. (3)

(2) Gedrukte stukken der Tweede Kamer, 1864—1865, XXI, n°. 4.

(3) Gedrukte stukken der Tweede Kamer, 1869—1870, XXVII, n°. 3.

